

Заєць Ольга Юріївна
olha_zayets@ukr.net

Багінський Андрій Владиславович
andrei.baginsky@gmail.com

ТРАНСФОРМАЦІЯ МИРОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ООН ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Процес здійснення миротворчої діяльності є складним, тривалим, багатограним та ресурсозатратним. Особливості його проведення потребують розроблення відповідного нормативно-правового механізму застосування, єдності місця та часу, чіткого дотримання поставлених цілей та контролю на всіх етапах їх виконання. Проте часто миротворчі місії зазнають непередбачуваних змін: загострення конфлікту між ворогуючими сторонами у свою чергу посилює рівень небезпеки перебування самих миротворців у зоні конфлікту, низького рівня залученості цивільного компоненту, неузгодженості військового та поліцейського компонентів [1]. Все це стає на заваді успішного виконання миротворчих та гуманітарних завдань. Та з часом з'являються нові траєкторії та нові виклики, формується інша, невідома досі, соціальна реальність, яка змушує трансформувати правила миротворчої взаємодії та модернізувати механізми її реалізації безпосередньо в ході мирних процесів. Таким чином у даному контексті відкритим залишається питання впливу пандемії COVID-19 на функціонування міжнародної миротворчості.

Отже, варто зазначити, що Всесвітня Організація охорони здоров'я (ВООЗ) не надавала офіційних обмежень для співробітників Секретаріату ООН щодо проведення миротворчих експедицій. Проте ВООЗ рекомендувала миротворчому контингенту ООН переглянути проведення усіх поточних та запропонованих миротворчих місій з метою надання характеристики їх важливості. Такі дії являли собою необхідність зваження та подальшого уникнення ризиків під час будь-якого відрядження миротворчих сил у ті райони, в яких відбувалося поширення коронавірусної хвороби (COVID-19). Проблеми організації проведення місій ООН з підтримання миру були пов'язані не лише з труднощами охорони здоров'я їхніх учасників, а й з посиленням прикордонних обмежень, введеними державами-

членами. Так, навесні 2020 року, Південний Судан звернувся до ООН із проханням не вводити на територію країни нові війська, особливо з таких країн, як Китай, Південна Корея, Італія та Іспанія [4]. Саме тому перед ООН постала необхідність відкласти, або ж взагалі скасувати менш значущі поїздки, а також переглянути важливість подальших планових миротворчих місій на предмет критичності їх функціонування.

Ще одна особливість, спричинена впливом пандемії COVID-19, полягає у тому, що місії ООН з підтримання миру, безпосередньо у пунктах призначення миротворчих операцій, певним чином здійснювали переорієнтацію роботи, пов'язаної із допомогою місцевому населенню у подоланні проблем, які виникли внаслідок поширення коронавірусної хвороби [3].

Миротворча діяльність складається з багатовимірних операцій, які характеризуються не лише військовою діяльністю, а й цивільною спроможністю підтримувати законне проведення політичних процесів, заохоченням та контролем за дотриманням прав людини, створенням надійних умов для переговорів щодо підписання місцевих мирних угод, а також заохоченням потенціалу національних, регіональних і місцевих органів влади [1]. Та з настанням пандемії здійснення більшості відповідних цивільних функцій перейшло у дистанційний формат. Як наслідок, приблизно 10% міжнародних цивільних співробітників працюють безпосередньо за межами зони миротворчих місій. Така трансформація має значні мінуси в успішному проведенні миротворчих операцій, адже відповідний перебіг подій несе за собою втрату залученості національного персоналу тих чи інших країн, особливо це стосується регіонів, які мають критичну ситуацію щодо підключення до мережі Інтернет. Проте організатори миротворчих місій (в даному випадку мова йде про спільні сили Африканського Союзу та ООН) намагаються вирішити дану проблему шляхом покращення рівня мобільного підключення до своїх систем [2].

Сучасна миротворчість набула нових форм, методів та шляхів розв'язання своїх задач. Пандемія створила непередбачувані перешкоди, що стали причиною розгляду подальших перспектив здійснення міжнародних миротворчих місій. Адже тепер ООН, при проведенні миротворчих місій, необхідно брати до уваги структуру й інших складних взаємопов'язаних динамік. Наприклад, те, що в масштабі глобальної рецесії фінансування миротворчих місій зменшилося; країни-члени миротворчих операцій, які надають структурні ресурси, можуть надавати перевагу внутрішньому врегулюванню; населення тих країн, які потребують миротворчої

допомоги може стати більш ворожим до діяльності іноземців; уряди певних країн можуть значним чином впливати на планове проведення місій, використовуючи COVID-обмеження як привід для перешкоджання пересування миротворців. Усі ці новостворені виклики є наслідком подальшої неможливості дотримання тих показників функціонування миротворчих операцій ООН, які були до часу початку пандемії COVID-19. Єдиний вихід — при звичаїтися та адаптуватися до нової соціальної реальності, нових умов з новими ризиками та потребами. Над чим наразі і намагається працювати та удосконалюватися ООН з підтримання миру.

Список використаних джерел:

1. Шелест Г. Миротворчість під час війни. Перспективи миротворчої діяльності України Від десятки найбільших котрибуторів до лише 400 миротворців у складі операцій ООН та НАТО у світі. [Електронний ресурс] / Ганна Шелест // Українська призма. Рада зовнішньої політики. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://prismua.org/%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C-%D0%BF%D1%96%D0%B4-%D1%87%D0%B0%D1%81-%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8/>.
2. Cedric de Coning. The impact of COVID-19 on peace operations in Africa [Електронний ресурс] / Cedric de Coning // Accord. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: Impact of COVID-19 on UN Peacekeeping [Електронний ресурс] // United Nations Peacekeeping. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://peacekeeping.un.org/en/impact-of-covid-19-un-peacekeeping>.
3. Impact of COVID-19 on UN Peacekeeping [Електронний ресурс] // United Nations Peacekeeping. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://peacekeeping.un.org/en/impact-of-covid-19-un-peacekeeping>.
4. The Impact of COVID-19 on Peace Operations [Електронний ресурс] // IPI Global Observatory. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://theglobalobservatory.org/2020/04/impact-covid-19-peace-operations/>.